

Ett tryggt Örebro län är politikens ansvar

Beslutsförslag

Regionstyrelsen föreslår Regionfullmäktige besluta:

Att anta Vänsterpartiets förslag till verksamhetsplan medbudget 2024 och planeringsförutsättningar 2025-2026

Att fastställa budgetramar för 2024 för styrelsen och nämnderna i enlighet med driftbudget

Att fastställa skattesatsen för 2024 till 12,05 kr

Örebro juni 2023

Innehåll

Innehåll	5
Förord	6
Våra grundläggande värderingar	7
Offentlig vård i egen regi	7
Lärdom av Covid-19	7
Verksamhetsplan 2024	8
Mänskliga rättigheter – Ett invånarperspektiv.....	8
Hälsa- och sjukvård.....	9
Regionen som arbetsköpare	12
Regional utveckling.....	12
Ekonomiskt ställningstagande	16
Ekonomi, styrning och regionövergripande verksamheter	16
Vänsterpartiets budget 2024 samt plan 2025-2026	18
Ekonomiska bilagor	22

Förord

Bästa länsinvånare och personal i vår region!

Vänsterpartiet vill ha ett annat samhälle. Vi vill ha en jämlik vård, där dina behov styr, inte din plånbok. I vårt förslag till budget har vi lyssnat in och förankrat vår politik ute i verksamheterna, bland dem som nyttjar och arbetar i Region Örebro län.

Vi är stolta över att kunna presentera förslag som direkt berör dig som behöver en annan politik än den vi ser idag. Höginkomsttagare ska inte få skatterabatt medan vården står utan pengarna som behövs. Patienter och personal är viktigast för oss.

Vänsterpartiet kämpar för att minska de geografiska orättvisorna i länet. Du ska ha tillgång till god och nära vård oavsett om du bor i Askersund, Hällefors eller Örebro.

”Av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov”

Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti på ekologisk grund. Vi är en del av arbetarrörelsen och kvinnorörelsen, internationellt och i Sverige. Vi är stolta över vår ideologi, den är vår kompass och vårt rättesnöre i de politiska frågor vi får på vårt bord. Du kan lita på oss.

Du kan lita på att vi driver på för bra och billig, klimatsmart, kollektivtrafik i hela landet och vår region. Att bevara natur, arter, att minska klimatpåverkan, att ställa om till fossilfritt, det jobbar vi för.

Vi tar fajten för att arbetsmiljön ska vara bra. De som arbetar ska ha inflytande över sitt arbete. Alla inom vår region ska bli värderade och behandlade lika. Alla behövs och alla räknas. Vänsterpartiet verkar för demokrati, jämlikhet och solidaritet, för oss alla, För ett samhälle där olika klass, kön och ursprung är tillgångar i samhällsbygget. Ett öppet samhälle utan förtryck.

Örebro juni 2023

Vänsterpartiet i Region Örebro län

Jessica Carlqvist

Jessica Carlqvist, regionråd i opposition

Våra grundläggande värderingar

Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti på ekologisk grund. Vår politik tar alltid avstamp i detta. Vi vill förverkliga ett samhälle grundat på demokrati, jämlikhet, jämställdhet och solidaritet. Vi vill ha ett samhälle befriat från klass- köns- funktions- etniskt och åldersrelaterat förtryck. Ett rättvist och ekologiskt hållbart samhälle där kvinnor, män och ickebinära har samma rättigheter och möjligheter att bygga sin egen framtid i frihet och samverkan.

Strukturer och förhållanden i det klass- och patriarkala samhälle vi lever i återspeglar sig även inom regionens verksamhetsområden. Det är viktigt att dessa strukturer och dess konsekvenser synliggörs för att kunna förstås och åtgärdas.

Ett allvarligt hot mot den generella välfärden är den växande klyftan mellan stad och landsort. För Vänsterpartiet är det viktigt att hela regionen i Örebro län har möjlighet att leva och utvecklas.

Människor måste ha tillgång till arbete, service, kollektivtrafik, utbildning, kultur, sjukvård och omsorg i hela regionen - hela livet. För det krävs en fungerande regionalpolitik som möjliggör en sammanhållen och demokratisk samhällsutveckling.

Offentlig vård i egen regi

Vänsterpartiet i Örebro län värnar om en sammanhållen offentlig sjukvård, där behoven står i centrum och inte efterfrågan. Vi motsätter oss privatisering av offentlig verksamhet och anser att all vård ska omfattas av offentlighetsprincipen och meddelarfriheten. Vi vill öka patientens inflytande och stärka en jämlik och god hälso- och sjukvård.

Vänsterpartiet vill ha utökad finansiering genom höjda statsbidrag för att möta behoven av nya resurser.

Lärdom av Covid-19

Coronapandemin förändrade drastiskt våra liv, och sjukvården har gjort sitt yttersta för att rädda liv och se till att samhället fungerar. Hälso- och sjukvården var överbelastad redan före pandemin och fick ställa om och fokusera helt på covid-19-patienter.

Anställda inom sjukvården har gjort oerhörda insatser och förtjänar bättre arbetsvillkor, löner och arbetsmiljö. Det är viktigt att sjukvården är starkare finansierad och har fler anställda samt en lagerhållning av sjukvårdsmaterial. Detta är lärdomar vi måste ta med oss inför framtida pandemier.

Verksamhetsplan 2024

I Region Örebro län arbetar vi för ett jämlikt och jämställt samhälle med en jämlik och god hälsa. Varje politiskt förslag skall ha som mål att utplåna klass- och hälsoklyftor. Hälsa är ett bredare begrepp än frånvaro av sjukdom och det är behoven, inte efterfrågan som skall vara styrande i alla prioriteringar.

Regionpolitiken omfattar stora delar av vår vardag. Varje dag sker många tusen händelser som alla bygger på att regionens olika verksamheter fungerar. Det ska fungera för all personal som arbetar inom regionen, men också för alla patienter och personer som nyttjar allt det som bedrivs inom regionens verksamheter.

Vi har i vår budget prioriterat låga patientavgifter för behandling och undersökning samt att avskaffa de orättvisa avgifterna på hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning. Människor med sämst ekonomiska förutsättningar ska inte tvingas att välja mellan vård eller mat för dagen.

Vi satsar mer pengar på primärvården och psykiatri för att bygga sjukvården underifrån med hög tillgänglighet dygnet runt. Med mer vård i primärvården kommer trycket på sjukhusen att minska och leda till minskade överbeläggningar och köer. Det ger även en omställning till mer förebyggande arbete. Vi stärker första linjens förutsättningar och tillgänglighet inom BUP, barn och ungdomspsykiatri, bl.a. genom att skapa psykiatriska mobila akutteamen.

USÖ, Karlskoga och Lindesbergs lasarett är alla viktiga i länets vårdverksamhet. Med tre fullvärdiga akutsjukhus och två förlossningsmottagningar öppet dygnet runt och året runt i egen regi, skapar vi trygghet och kontinuitet i vården. Vi avvisar bestämt försämringar på Karlskoga och Lindesbergs lasarett.

En god arbetsmiljö handlar om rimliga arbetsscheman med möjlighet till återhämtning som också gör det möjligt att orka arbeta heltid. Det måste i ökad omfattning åtgärdas, hur arbetstider och schemaförläggning påverkar arbetsmiljön, personalens hälsa och personalomsättningen. Att inte ha inflytande över sin arbetstid, kunna ta ut sin semester och vara ledig utan dåligt samvete gentemot sina kollegor är en starkt bidragande faktor för ohälsa.

Klimatförändringen innebär en allvarlig och akut utmaning. Den innebär samtidigt en historiskt unik

möjlighet att bygga ett bättre och mer hållbart samhälle, där social välfärd och global rättvisa kan uppnås inom ramen för ekologiskt hållbara gränser.

Vi behöver utforma en långsiktig hållbar energiförsörjning baserad på förnyelsebar energi och snarast göra oss oberoende av framför allt fossila bränslen. Region Örebro län måste bli självförsörjande när det gäller förnybar el. Vindkraft och solenergi är viktiga delar av omställningen till ett fossiloberoende och bör uppmuntras. Offentliga aktörer måste ta ledningen i energiomställningen.

För att en positiv utveckling av landsbygden ska vara möjlig krävs en aktiv och långsiktig regionalpolitik som ger kommunerna likvärdiga möjligheter och garanterar service och infrastruktur över hela länet. Det är dags för en offensiv och sammanhållen landsbygds politik som gör att klyftorna mellan olika delar av länet minskar. Tillgången till kulturella mötesplatser behövs för att vi ska finna det intressant och stimulerande att bo, leva och verka i Örebro län.

Vi är i behov av billiga, snabba och täta kommunikationer mellan orter och mellan bostadsområden för att kunna ta oss till arbetsplatser, skolor och fritidsintressen. Målsättningen är att utveckla kollektivtrafiken i regionen, så det gynnar en utveckling i alla länets kommuner.

Mänskliga rättigheter – Ett invånarperspektiv

I Region Örebro län är det grundläggande att alla människor har lika värde och att mänskliga rättigheter genomsyrar alla verksamheter. För att uppnå en jämlik och jämställd region är det viktigt att anställda och förtroendevalda har kunskap om hur klass, kön, könstillhörighet, etnicitet, funktionsnedsättning, religiös tillhörighet eller sexuell läggning kan påverka bemötandet av enskilda individer inom vården och våra verksamheter. Det är även viktigt att diskriminering

på grund av bristande tillgänglighet i lokaler eller fordon inte tolereras.

Jämställd och jämlik vård handlar om att alla människor oavsett könstillhörighet ska ha lika tillgång till vård utifrån könsspecifika behov och att vården ska hålla lika god kvalitet oavsett könsidentitet. Det är viktigt att hälso- och sjukvården arbetar med ett medvetet könsperspektiv och betraktar människor som individer för att öka patientsäkerheten.

Dessutom är det viktigt att skapa en bra arbetsmiljö för personalen genom att lägga till värdegrundsarbete för personal, kunskapshöjning inom HBTQIA+, normkritik samt att upplysa om hierarkier på sjukhusen som kan skapa dålig arbetsmiljö. På så sätt kan regionen främja en aktiv kamp för en jämlik och jämställd region där alla oavsett bostadsort, kön, ålder, funktionsnedsättning, utbildning, ekonomi, etnisk eller religiös tillhörighet, sexuell läggning och könsidentitet ska få den vård de behöver, bemötas professionellt och behandlas med respekt.

Ett annat viktigt utvecklingsområde inom hälso- och sjukvården är arbetet mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation. Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem och en ständigt pågående pandemi som drabbar tusentals varje år. Det dödliga våldet ökar idag i Sverige och vi behöver bli bättre på att fånga upp utsatta personer tidigt. Personal behöver därför få kunskap samt förstår mekanismerna bakom våldet och att våga fråga vid misstankar. Vi vill inrätta en specialiserad mottagning för våldsutsatta kvinnor, dit kvinnor som varit utsatta för sexuellt våld, har ett sexuellt självskadebeteende eller varit utsatta för människohandel kan vända sig.

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården är en central fråga för oss i Vänsterpartiet som strävar efter att skapa en jämlik och jämställd vård för alla invånare i länet. Målet är att minska hälsoklyftorna i samhället genom att prioritera hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder för de mest behövande. En viktig princip är att alla vårdverksamheter bör arbeta på ett personcentrerat sätt, baserat på mänskliga rättigheter, för att ge alla patienter möjlighet att bli sedda, förstådda och delaktiga i sin vård. Istället för att fokusera på effektivisering och ekonomiska nedskärningar, bör vården utvecklas på ett hållbart sätt för att förbättra kvaliteten.

Vår hälso- och sjukvårdspolitik bygger på principerna om solidaritet och omfördelning. Eftersom ohälsa oftare drabbar människor i utsatta situationer, är det viktigt att omfördela resurser till områden där behoven är störst. Personer med låg utbildning löper större risk att bli sjuka och får dessutom ofta sämre vård. Personer med flera sjukdomar, kronisk sjukdom eller funktionsnedsättningar missgynnas också av vården, särskilt när politiken har en högerinriktning. För att uppnå en mer jämlik hälsa för hela befolkningen krävs det mer insatser för dessa grupper.

En helhetssyn, långsiktighet och samordning är nödvändiga för att utveckla hälso- och sjukvården. Trots att regionens hälso- och sjukvård håller en hög kvalitet finns det fortfarande brister som behöver åtgärdas. Tillgängligheten behöver öka på alla nivåer i vården, och målet bör vara att undvika köer för all vård i regionen. De som är akut sjuka eller har störst behov måste prioriteras när det gäller behandling. Det är svårt att upprätthålla denna prioritering när marknadskrafter och valfrihet styr vården utifrån efterfrågan istället för behov. Införandet av vårdval och fri etableringsrätt har också bidragit till en ojämlig vård, där privata vårdgivare kan dra fördelar utan tillräcklig reglering. Detta måste åtgärdas och regleras mer strikt.

För att ställa om hälso- och sjukvården behövs en förändring från dagens sjukhusdominerande struktur till primärvård och andra nära vårdförvaltningar. Detta kommer att öka tillgängligheten och erbjuda högkvalitativ vård till alla. Faktorer som närhet, kontinuitet och samordning är viktiga för patientens upplevelse av nära vård, särskilt för kroniskt sjuka och äldre multisjuka. Digitaliseringen kan användas för att förbättra tillgängligheten och vårdkvaliteten genom självskanning och bättre kommunikation mellan vårdcentraler och sjukhus. Samtidigt är det viktigt att undvika ojämlig vård beroende på var man bor i regionen, även om koncentration av åtgärder kan vara nödvändigt för att uppnå hög kvalitet. Regionen bör också digitalisera högkostnadsskyddet för att underlätta för patienterna och minska administrativa kostnader.

För att utveckla nära vården är det mest centrala att förbättra kontinuiteten och tryggheten för de mest utsatta patientgrupperna. Detta är viktiga områden för att uppnå en mer jämlik hälsa. De mest sårbara patienterna har mest att vinna på att ha fasta vårdkontakter, vårdkoordinatorer och slippa långa resor till vårdinrättningar som är geografiskt nära. Primärvården och nära vården har en viktig roll i att tillhandahålla denna typ av hjälp. För att uppnå detta

behövs mer uppsökande verksamhet och stöd för att dessa grupper ska hitta rätt vård. Vänsterpartiet anser att regionen måste vidta åtgärder för att erbjuda invånarna en god tillgänglighet till högkvalitativ vård.

Vårdcentralen är basen i hälso- och sjukvården

Primärvården är navet i Vänsterpartiets vision av nära vård. Primärvården måste växa ordentligt de kommande åren och den måste utvecklas byggt på jämlik vård och tydligt patientfokus både på patient- och befolkningsspektiv. Vårdcentralen ska vara invånarnas naturliga ingång till hälso- och sjukvården, och för de mest sjuka grupperna ska vårdcentralen vara hjälpen och stödet så att patienten slipper känna sig vilsen mellan vårdnivåerna.

Primärvården har ett huvudansvar för att hålla ihop vårdens gränssytor och överlämningar mellan olika vårdnivåer. Vid utskrivning från sjukhuset är vårdcentralerna en viktig länk mellan sjukhuset och kommunerna. Med överenskommelsen mellan region Örebro län och länets kommuner för utskrivningsklara patienter så är det en prioriterad fråga att utveckla ett förtroendefullt samarbete mellan sjukhus, primärvård och hemsjukvård.

Tre fullvärdiga akutsjukhus

För att förbättra hälso- och sjukvården i regionen ska Karlskoga och Lindesbergs lasarett utvecklas till två länssjukhus, och antalet vårdplatser ska ökas på alla tre akutsjukhus. Det behövs tillräckliga resurser för att klara av behoven inom vården och för att minska överbeläggningar. En utvecklad nära vård utanför sjukhusen kan skapa en bättre balans mellan närvård och akutsjukvård. För att förbättra arbetsmiljön krävs ökad grundbemanning dagtid och arbetstidsmodeller som erbjuder möjlighet till vila. Samarbetet mellan regionens olika verksamheter ska också utvecklas.

Länets tre akutmottagningar som finns idag ska finnas kvar, öppna dygnet runt - året runt.

Förlossningsvård

Förlossningsvården och inte minst neonatalvården behöver förstärkas med barnmorskor, undersköterskor, barnsjuksköterskor och barnläkare. Dessa grupper behöver satsningar på såväl lön men kanske ännu viktigare en bättre arbetsmiljö och rimliga förutsättningar för att kunna prestera på topp varje dag.

Förlossningsvården ska vara av hög kvalitet och sådant som rutiner för hemgång ska vara likadana på

båda förlossningsavdelningarna. Inga föräldrar ska behöva gå hem förrän de känner sig trygga, och det ska finnas tydliga rutiner för att alla ska erbjudas hembesök efter de lämnat förlossningsavdelningen.

Karlskoga lasarettet ska återöppna förlossningsmottagningen i egen regi, öppet dygnet runt - året runt.

Psykisk hälsa och psykiatrisk vård

Vi ska förbättra första linjens psykiatri genom en satsning på närsjukvård med fokus på öppenvård och primärvård, samt förbättra samarbetet mellan olika vårdinstanser för att stötta patienter till rätt vård och behandling. Vi vill skapa mobila akutteam inom barn- och ungdomspsykiatri samt minska tvångsåtgärder för barn och unga.

Psykisk ohälsa är kopplat till ekonomiska och sociala villkor och det är viktigt att människor får hjälp i tidigt skede.

Vi satsar på att bygga ut en väl fungerande psykiatrisk öppenvård och rehabiliteringsinsatser efter slutna vård. Tillgång till kompetent personal är avgörande, insatser behöver göras för att säkerställa framtida behov av personal inom den psykiatriska vården och ökad vidareutbildning för alla personalgrupper.

God och jämlik beroendevård

Beroendevården är en försummad del av hälso- och sjukvården, som behöver prioriteras högre. Beroende av exempelvis alkohol och narkotika men också spel är sjukdomar och ska inte stigmatisera den drabbade.

Kvinnor med allvarlig beroendeproblematik ska få stöd och vård på sina villkor. De är en grupp som i hög grad utsätts för våld i nära relationer samt sexualiserat våld.

Samsjuklighet vid missbruk är vanligt, det vill säga att personer har fler sjukdomar än beroendeproblematiken. Vanligt är också att drabbas av ångestproblematik, depression eller annan psykisk ohälsa. Behandling av problem ska kunna ske samtidigt och i samordnad form. En effektiv missbruks- och beroendevård ska utgå från en helhetssyn av människan.

Idag finns en anställd Peer support inom psykiatri på USÖ, vi vill utöka detta genom att denna resurs även ska finnas tillgänglig på Karlskoga och Lindesbergs lasarett. Peer support är en medarbetare med egen erfarenhet av psykisk ohälsa och/eller psykisk sjukdom som kan stötta brukare och patienter i deras återhämtningsprocesser.

Barn och ungdomars hälsa

I vårt län ska det inte vara en klassfråga att kunna skydda sitt barn mot sjukdomar. En TBE-infektion kan ge både allvarliga och bestående följder. Barn ska kunna leka och vistas i miljöer med mycket vegetation utan rädsla för TBE-infektion. I vårt budgetförslag är det gratis med TBE-vaccin för barn upp till 19 år.

För att undvika framtida problem och ohälsa måste barn och ungdomars hälsa vara ett prioriterat område för fortsatt förebyggande folkhälsoinsatser i Örebro län. Det behövs fler samordnade insatser för att motverka psykisk ohälsa hos barn och unga, och väntetiderna till barn- och ungdomspsykiatri måste kortas för att uppnå vårdgarantigränsen. För att hjälpa de unga krävs även psykiatriska mobila akutteamen inom BUP. Samarbeten mellan olika vårdnivåer, stärkta första linjens förutsättningar och tillgänglighet inom BUP är viktiga för att garantera barnrättsperspektivet.

Särskilda insatser för att förbättra hälsan hos barn och ungdomar i riskgrupper, samt ökat fokus på att förebygga könsstympning av unga flickor, behövs. Barnkonsekvensanalyser bör vara ett användbart verktyg för att öka kunskapen hos politiker och tjänstepersoner om barns hälsa.

Äldre med omfattande behov av vård och omsorg

Människor lever idag allt längre och antalet äldre blir allt fler, för det krävs ökade resurser för sjukvård och omsorg. För att tillgodose vårdbehoven för denna grupp behövs en starkt geriatrik kompetens inom vården och utbildning av fler läkare med specialistkompetens. En väl fungerande vårdkedja mellan regionens och kommunens insatser är nödvändig för att undvika onödiga slutenvårdsinläggningar. Mobila hembesöksteam med läkare behövs i alla delar av länet.

Fysisk- och mental aktivitet anpassad till äldres behov är viktigt, liksom förstärkta insatser vid utskrivning från slutenvården. För att minska framtida vårdbehov behövs en rättvis och solidarisk politik som främjar social gemenskap och ett aktivt liv i alla åldrar.

Det behövs kunskapshöjande insatser vad gäller våld i nära relation och psykisk ohälsa hos äldre. Våld i nära relation kan även drabba personer som inte längre bor hemma och personal behöver kunna fånga upp och veta hur de ska agera om de upptäcker våld i nära relation.

God hälso- och sjukvård för personer med funktionsnedsättning

Målen för Vänsterpartiets arbete med människor med funktionsnedsättning är tydliga. Minska ohälsan bland denna grupp genom ett aktivt förebyggande och hälsofrämjande arbete. Det är viktigt att öka möjligheterna till goda levnadsvillkor och delaktighet. För att uppnå detta ska tillgänglighetshinder inom regionens verksamheter och kollektivtrafiken undanröjas, och det ska finnas utbyggd vård och samverkan för personer med omfattande funktionsnedsättningar.

Vänsterpartiet vill återinföra avgiftsfria hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning, eftersom det är nödvändigt för att de ska kunna klara det dagliga livet och delta aktivt i samhället. Vidare vill vi betona vikten av tidiga och väl fungerande rehabiliteringsinsatser samt en fungerande vårdkedja mellan sjukhus och primärvård.

Tillgänglighetshinder i lokaler och kollektivtrafik ska undanröjas, och brukarorganisationerna ska ha en viktig roll i att bevaka och föra fram människor med funktionsnedsättnings intressen och krav.

Habilitering och hälsa måste få tillräckliga resurser för att kunna ge stöd och sprida kunskap för att förbättra omhändertagandet av denna grupp patienter inom framför allt primärvården.

Slutligen har personer med funktionsnedsättning rätt att ta del av de ökade möjligheter som den tekniska utvecklingen ger, detta måste också tas hänsyn till.

Tandvård – en klassfråga

Tandvården är en viktig del av hälsotillståndet och bör omfattas av högkostnadsskyddet inom hälso- och sjukvården. För att minska klasskillnader i tandhälsa bör riktade insatser göras mot socioekonomiskt utsatta områden och för förebyggande insatser för barn och unga.

Folktandvården bör ges ett utökat uppdrag för dessa insatser och ha helhetsansvar för uppsökande verksamhet till äldre och personer med funktionsnedsättning. För att minska patientens kostnader bör Folktandvården erbjuda räntefri avbetalning.

Medicinsk utveckling och digitalisering

Medicinsk utveckling av läkemedel och teknisk utrustning fortsätter. Digitalisering och modern teknik öppnar möjligheter för både patienter och vårdgivare. Digitala möten och hantering av frågor och svar ökar tillgängligheten till vård. Regionen behöver anpassa vården till det nya, men möjliggöra

snabb kontakt eller fysiska möten för den som inte kan eller vill använda den moderna tekniken.

Region Örebro län ska ha digital utveckling inom vården som underlättar och öppnar för större uppdrag i den nära vården, men också stödja patienter i egenvården. En digital plattform som följer etiska regler om vård efter behov är viktig.

Digitaliseringen får inte försämra tillgängligheten till vård, utan vara ett komplement som är lätt att navigera. Det behöver också finnas tillförlitliga digitala system för exempelvis digitala återbesök och rehabiliteringsuppföljning. 1177.se ska fortsätta att utveckla sin digitala funktion *1177 Direkt*.

Regionen som arbetsköpare

Region Örebro län är den största arbetsgivaren i länet med över 10 000 anställda, och regionen har ett stort och viktigt ansvar för sina anställda. Vi vill betona att personalen är den viktigaste resursen för en god vård och andra verksamheter. Efter pandemin är det ännu viktigare att fokusera på återhämtning, bra arbetsmiljö och goda villkor för de anställda.

Regionens verksamheter behöver arbeta mer med värdegrundsarbetet för att motverka rasism och diskriminering på sin arbetsplats. Ett aktivt arbete för att motverka de hierarkier som idag råder bland personalen behöver prioriteras. Att arbeta inom regionens verksamheter ska vara tryggt och i en tillåtande tillvaro för all personal.

För att säkerställa kompetensförsörjningen och möta bristen på sjuksköterskor, barnmorskor, läkare och andra yrkesgrupper vill vi se särskilda insatser för utbildning och kompetensutveckling. Personalen ska även ges möjlighet till vidareutbildning för att kunna hantera den medicinska utvecklingen.

För att hantera bemanningsproblem ska regionen bygga upp personalpooler och öka grundbemanningen. Detta kan ge flexibilitet och möjlighet att hantera tillfälliga ökningar i arbetsbelastningen internt, istället för att förlita sig på dyra inhyrda resurser.

Vi har flera åtgärder för att förbättra arbetsförhållandena inom vården och stärka personalens välbefinnande. En av dessa åtgärder är att se till att vårdpersonalen har bekväma och ergonomiska arbetskor för att förebygga skador och minska trötthet och smärta. Vi vill därför införa ett skobidrag för den personalgruppen med lägst lön.

För att hjälpa fler personer att komma in på arbetsmarknaden ska det inrättas språkbud som kan stödja kollegor i sin språkutveckling. Det finns

en stor resurs och potential bland utlandsfödda svenskar, och språkbud kan bidra till att stärka språkkunskaperna både hos individer och i arbetsgrupper.

Vi i Vänsterpartiet satsar på jämställda löner, med störst fokus på de kvinnodominerade yrkena med lägst lön. För att rekrytera och behålla personal och förbättra arbetsmiljön inrättar vi en arbetstidsförkortning på länets akutmottagningar och förlossningsenheter. En god arbetsmiljö är avgörande för att personalen ska kunna göra ett bra arbete utan att riskera sin hälsa. Stress och arbetsbelastning behöver minska, och det krävs rimliga arbetsscheman med möjlighet till återhämtning och heltidsarbete. Personalen måste själva få vara med och ha inflytande över scheman och utveckling av arbetsplatsen.

Regional utveckling

Regionen strävar efter en ökad befolkning genom att erbjuda attraktivt boende, arbete och utbildning. Den regionala utvecklingsstrategin fokuserar på social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Utbildningssystemet behöver förbättras för att minska kunskapsklyftorna och underlätta övergången mellan utbildningsnivåer. Samordningen mellan utbildning och arbetsmarknad är behövt stärkas.

Kulturella och gröna näringar är viktiga utvecklingsområden som kan främja en jämlik samhällsutveckling. Många söker sig till Sverige och till vårt län för att söka skydd från krig och förföljelse. Vänsterpartiet har alltid sett dem som en tillgång och välfärdsbygget har gått hand i hand med mottagandet av nya invånare och så ska vi fortsätta. Validering av de nyanländas yrkeskompetens är en del av vårt mottagande som är avgörande för integrationen.

Samarbete med folkrörelser, idrottsrörelsen och föreningslivet är avgörande för en sammanhållen samhällsutveckling.

Turism och besöksnäring ska erbjuda sysselsättning, särskilt för ungdomar och personer med utländsk bakgrund. Hållbarhet och inkludering är viktiga aspekter inom turismen. Socialt entreprenörskap och samarbete inom den sociala ekonomin ska främjas för att bryta könsmönster och skapa möjligheter till långtidssjukskrivna och långtidsarbetslösa.

Forskning

Region Örebro län skall bedriva forskning både i internt finansierade projekt och i samarbete med regionala, nationella och globala forskningskollektiv. Det handlar i slutändan om verksamhets- och kompetensutveckling kring de verksamheter som regionen ansvarar för vilket har en avgörande betydelse för regionens framtid.

Den kliniska patientnära forskningen bör fortsatt ha ett starkt stöd i regionen och kompletteras med insatser för att förebygga ohälsa. Det är också angeläget att utveckla forskning om multisjuka äldre och kring ojämlikhet i hälsa och hälsoskillnader mellan kvinnor och män samt forskning om funktionsnedsättning och hälsa. Nya omvårdnads- och medicintekniska metoder kan minska behovet av läkemedelsanvändning och bidra till att vården förbättras. Forskningen inom regionen bör även utvecklas till att även innefatta regionala utvecklingsfrågor där miljö, kollektivtrafik, infrastruktur, kultur och näringslivsfrågor. Detta är alla viktiga utvecklingsområden som ska omfattas av regionens forskningsresurser.

Levande landsbygd

För att främja en positiv utveckling av landsbygden i hela Örebro län krävs en aktiv regionalpolitik. Det är viktigt att minska klyftorna mellan olika delar av länet och säkerställa goda livsvillkor och samhällsservice oavsett var man bor. Det kräver investeringar i klimatsatsningar, inklusive förnyelsebar energi och bredbandsutbyggnad. En väl fungerande kollektivtrafik och infrastruktur för bredband, post och telefoni är avgörande för att underlätta för invånare att bo kvar på landsbygden.

Det är också viktigt att främja lokalt producerade hållbara varor och stödja en livskraftig landsbygd genom offentlig upphandling.

Framtidens kollektivtrafik

Kollektivtrafiken står inför stora utmaningar och förändringar. Framtidens kollektivtrafik har nya behov att möta upp och regionen behöver finna alternativa lösningar. Vänsterpartiets målsättning är att utveckla kollektivtrafiken i länet så att det gynnar alla kommuner i hela länet.

Vänsterpartiet har varit pådrivande i frågan om den anropsstyrda trafiken för att kompensera de invånare som blivit utan kollektivtrafik. Vi har fortsatt drivit frågan om en dynamisk kollektivtrafik som handlar om en vidareutveckling av den anropsstyrda trafiken. Vi menar att vi behöver finna flera alternativa

lösningar till den traditionella kollektivtrafiken för att möta individers behov.

Satsningarna inom kollektivtrafiken är en av de viktigaste klimatsatsningarna på regional nivå. Vi ser behovet av en utbyggd kollektivtrafik, där taxorna hålls låga. Vi anser att kollektivtrafiken är en samhällsservice och ska vara det rimliga alternativet.

Vänsterpartiet vet att avgifterna inom kollektivtrafiken begränsar ungdomars möjligheter att kunna förflytta sig från sina bostadsområden för olika aktiviteter. Vi tycker det är en rättvisefråga att länets ungdomar ska kunna ta del av fritidsaktiviteter, kulturliv och att besöka någon av länets badplatser och vill därför införa ett sommarlovskort. Av likande anledning vill vi att pensionärerna i vårt län ska ha avgiftsfri kollektivtrafik under lågtrafik.

En väl utbyggd och fungerande kollektivtrafik gynnar olika grupper såsom låginkomsttagare, studenter, barn, ungdomar och äldre. Kvinnor är de främsta användarna av kollektivtrafiken. För att främja jämställdhet är det viktigt att satsa på en tillgänglig och fungerande kollektivtrafik. Vi strävar därför på sikt efter att ha en avgiftsfri kollektivtrafik.

Vänsterpartiet vill att all infrastruktur ägs av det offentliga och att offentlig sektor ska driva bussbolag, tågtrafik och äga energibolag. Vi vill främja ett hållbart ägande inom dessa områden.

Det är nödvändigt att ha kollektivtrafik som en samhällsservice i hela regionen. Mindre orter bör ha en fastlagd kollektivtrafik som främst anpassas efter arbetspendling, studier och sociala aktiviteter. Vänsterpartiet vill utveckla och expandera den anropsstyrda kollektivtrafiken i länets kommuner. Det är också viktigt att skolskjutsar är tillgängliga för alla som behöver dem.

Kollektivtrafiken är inte begränsad till Örebro län. Det finns behov av snabba och frekventa kommunikationer inom en storregion. Tågsystemet i Mälardalen och snabbtågsförbindelsen Stockholm–Oslo är exempel på sådana sträckor som främjar regional utveckling i länet. Investeringar i järnvägen och spårbunden trafik är avgörande för att uppnå ett hållbart transportsystem och ett hållbart samhälle på lång sikt. Målet är att överföra en stor del av det långväga godset från vägtransporter till järnvägen.

Sjukresor och färdtjänst i egen regi

Färdtjänst och sjukresor bör organiseras och drivas av regionen själva. Detta för att säkerställa en smidig och trygg service utifrån patienternas behov samt ge chaufförerna de bästa förutsättningarna att utföra sitt

uppdrag. Tidigare har det funnits mycket kritik mot serviceresorna i Region Örebro län, inklusive dålig kvalitet från entreprenörer och bristfällig samordning. Det leder till frustration för resenärerna och ineffektiv användning av vårdtid.

Vänsterpartiet anser att regionen bör utreda möjligheten att driva även färdtjänst och sjukresor. Vi vill införa en resegaranti för serviceresor och höja utbildningskraven för entreprenörer inom färdtjänsten för att förbättra kvaliteten för dem som behöver dessa tjänster.

Kultur

Kulturen har både ett egenvärde och en viktig roll i en livskraftig demokrati, och den bör betraktas som en del av välfärden. Det är nödvändigt att bygga en kulturpolitik som bygger på mångfald och jämställdhet och som inte låter kommersiella intressen eller bostadsort vara avgörande för vilken kultur invånarna i länet har tillgång till. Tillgången till kulturella mötesplatser är viktigt för att människor ska finna det intressant och stimulerande att bo, leva och verka i Örebro län. Kulturen bör vara tillgänglig och engagera alla.

Skillnader i hur vi nyttjar kultur kan bero på ekonomiska förutsättningar, utbildningsnivå eller vanor och traditioner i uppväxtmiljön. Regionen bör arbeta för att kultur ska vara lätt att uppleva och utöva, och tillgången till kultur bör inte vara beroende av plånbokens storlek eller kulturellt kapital. Ingen ska heller hindras från att delta i kulturupplevelser på grund av bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Enligt FN:s barnkonvention har alla barn upp till 18 års ålder rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Därför är det politikens ansvar att ge alla barn i regionen lika goda möjligheter att bygga upp känslan för bilder och former, musik och sång, ord och berättelser, dans och rörelser. Regionen bör arbeta för en avgiftsfri och likvärdig kultur- och musikskola i hela länet.

Region Örebro läns huvudansvar ligger inom det länsövergripande kulturarbetet. Det är viktigt att både Örebro Länsteater och Länsmuseum fungerar väl och att regionens anslag och bidrag når föreningar, studieförbund, konstnärer, grupper eller ungdomsorganisationer i hela regionen. Det är även viktigt att regionen skapar förutsättningar för kulturarbetare att verka under trygga förhållanden och med fasta anställningar.

Folkbildningen är en del av det regionala folkhälsoarbetet och arbetsmarknadsutvecklingen.

Vänsterpartiet ökar stödet till länets föreningar som spelar en viktig roll för att utveckla ett starkt samhälle som präglas av demokrati, mångfald och integration. Genom studieförbundens cirklar och kulturevenemang, samt folkhögskolornas kurser, får människor möjlighet att uttrycka sig genom konst och kultur.

Folkhögskolorna erbjuder utbildningsmöjligheter för alla och spelar även de en viktig roll för demokratiutveckling och integration. Genom att stödja folkhögskolorna kan vi säkerställa att alla människor ges lika möjligheter till utbildning och personlig utveckling.

Värna och utveckla vårt kulturarv

En inkluderande tillgänglighet till kulturarvet är en viktig kulturpolitisk uppgift. Det handlar om att skapa ett samhälle där olikheter utgör en resurs för gemenskap och där alla får plats. Det etablerade kulturarvet bör inkludera folklig kultur i bred mening och belysa genusperspektiv och arbetarrörelsens historia samt invandrade gruppers kulturella traditioner. Det är av betydelse att människor i Örebro län kan känna igen sig i och förstå varandras kulturarv.

Vi vill se en särskild satsning på kvinnohistoria då vi har många viktiga och intressanta kvinnor i länet som bör lyftas fram på våra kulturella institutioner.

ICORN (International Cities of Refuge Network)

I dagens värld försämras situationen för konstnärer och den fria konsten i många länder. För att försvara det fria ordet och konstnärers möjligheter att verka fritt bör Sverige medverka till att skapa internationella fristäder för förföljda författare och kulturpersoner. Genom att ansöka om medlemskap i ICORN (International Cities of Refuge Network), kan regionen bidra till att erbjuda temporärt skydd och arbetsro för förföljda författare, journalister, konstnärer, skådespelare, regissörer med flera.

Klimat

Vänsterpartiet tar ansvar för miljö och klimat genom att arbeta för rättvis fördelning av jordens resurser och bekämpa miljöförstöring och klimatförändringar. Det ekonomiska systemet som prioriterar profit över hållbarhet behöver angripas, och klass- och könsperspektiven på problemen behöver lyftas fram. Regionen strävar efter en långsiktigt hållbar energiförsörjning baserad på förnyelsebar energi och att bli oberoende av fossila bränslen. Förnybar el, såsom vindkraft och solenergi,

bör uppmuntras, och offentliga aktörer bör ta ledningen i energiomställningen.

Miljömålen inom regionen och länets kommuner behöver skärpas, med tydliga politiska beslut om mål och åtgärder, tilldelning av resurser och ökat miljömedvetande. Satsningar på kollektivtrafik behövs för att minska klimatpåverkan, inklusive införande av förnyelsebara bränslen. Byggprojekt bör ställa höga krav på energianvändning och materialval.

Vänsterpartiet förespråkar hållbarhetskrav på upphandling och gradvis övergång från engångsartiklar till återanvändbara alternativ inom sjukvården. När engångsartiklar används bör de vara tillverkade av återvunnet eller förnybart material som enkelt kan återvinnas.

Naturreservat bör utvecklas och fler områden skyddas för att bevara biologisk mångfald och friluftsliv, inklusive skydd av Vättern och motstånd mot skjutningar och gruvverksamhet. Uranbrytning bör inte tillåtas i länet. Bevarande av odlingsbar mark är viktigt med tanke på snabba klimatförändringar och behovet av att ta ansvar för livsmedelsförsörjningen, särskilt för länder i södra Europa som redan påverkas av för varma somrar. Förslag som odling i parker kan utforskas för att utmana urbaniseringens påverkan på odlingsbar mark.

Koldioxidbudget

Vänsterpartiet driver frågan om en regional koldioxidbudget i Region Örebro län för att uppnå Parisavtalets mål och bekämpa klimatförändringarna. Budgeten omfattar all verksamhet inom regionen och syftar till samarbete med kommuner, näringsliv och andra aktörer.

Politisk styrning är viktigt för att minska utsläppen. En strukturerad koldioxidbudget hjälper oss att prioritera åtgärder baserat på kostnadseffektivitet och verklig effekt.

Flygplatsen

Vänsterpartiet anser att det är olämpligt att satsa på flyg i ljuset av flygets negativa miljöeffekter. Vi föreslår att regionens budget bör fasa ut miljöskadliga subventioner och istället investera i långsiktigt hållbara lösningar. Vi anser därför att ägarstrukturen för Örebro flygplats bör förändras eller att nedläggning bör övervägas om ingen annan intressent finns.

Flygplatsen kostar regionen cirka 17 miljoner kronor årligen, vilket vi tycker är ohållbart och slöseri med skattebetalarnas pengar. Istället föreslår vi att regionens bidrag till flygplatsen minskas och att satsningar görs på hållbara alternativ och upprätthållen kollektivtrafik.

Vi vill betona att Vänsterpartiet inte stödjer charterflyg eller finansiering av flygplatsen och att det finns skillnader beroende på om det blir en beredskapsflygplats eller inte. Om flygplatsen blir en beredskapsflygplats kommer staten ta över en del av det finansiella ansvaret, men tills dess anser vi att minskade bidrag är nödvändiga.

Ekonomiskt ställningstagande

Ekonomi, styrning och regionövergripande verksamheter

Regionfullmäktige beslutar härmed om följande riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Målet för Region Örebro läns ekonomiska politik är att skapa en långsiktig och stark ekonomi samt uppnå en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Grundtanken med god ekonomisk hushållning är att varje generation av länets invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och drar nytta av, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas. Det medför att god ekonomisk hushållning i dag är en förutsättning för att också i framtiden bedriva och utveckla en bra verksamhet för länets invånare.

Under åren 2023 och 2024 kommer inflationen att fortsätta ha en kraftig påverkan på Region Örebro läns ekonomi, genom framför allt ökade pensionskostnader. Den snabba och kraftiga kostnadsökningen för pensioner 2023 och 2024 är så omfattande att de inte bedöms kunna motsvaras av kostnadsreduktioner i verksamheten. Inflationen och följande kostnadsökning för pensioner beräknas därför leda till underskott åren 2023 och 2024.

En långsiktig stark ekonomi omfattar att ha reserver som klarar anpassningar från hög- till lågkonjunktur utan drastiska åtgärder. Det krävs därför mer än nollresultat för att finansiera verksamheterna över tid. Verksamheten ska vara anpassad till den aktuella intäktsnivån.

Region Örebro läns intäkter i form av skatter, statsbidrag och andra avgifter utgör den ekonomiska ramen för omfattningen på den verksamhet som regionorganisationen kan erbjuda till länets invånare.

Därför är det av största vikt att respektive verksamhets omfattning anpassas efter de ekonomiska ramarna och redovisar ett resultat varje

år som är noll eller större. Det är av yttersta vikt att verksamheterna får ramar som är realistiska. Den ekonomiska styrningen av verksamhetens omfattning omfattar även att varje verksamhet ska ta hänsyn till, och inom befintlig ram, finansiera förändrade avskrivningskostnader till följd av beslutade investeringar.

Region Örebro län ska använda tillgängliga resurser på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. Det innebär att verksamhet bedrivs på rätt sätt, med rätt insatta resurser och vid rätt tidpunkt. Detta gäller oavsett om verksamheten bedrivs i regionorganisationens regi eller av privata entreprenörer.

Samhällsekonomiska förutsättningar

Utfallen för svensk inflation har varit överraskande höga. Den oväntat höga inflationen har definitivt lyft inflationsutsikterna på kort sikt, men i hög grad även för de kommande 2 åren. Samtidigt har en mycket brant ränteuppgång synts de senaste månaderna, huvudsakligen driv orsakat av centralbankernas höjda styrräntor. Pris- och ränteuppgångarna blir därmed större än vad SKR har räknat med i tidigare prognoser.

Antalet sysselsatta kommer att minska och arbetslösheten beräknas ligga på knappt 8 procent 2023–2024. I SKR:s framskrivning räknar de med att BNP- och timtillväxten repar sig under 2024, men att konjunktoren stärks mer påtagligt först 2025. Mycket svag konjunkturutveckling antas medföra sjunkande räntor redan nästa år. Trots detta kommer ränteläget då att vara betydligt högre än de senaste åren.

Ny befolkningsprognos

Den 18 april 2023 presenterade SCB en befolkningsprognos för åren 2023–2070. Framskrivningen är gjord med förbehåll för osäkerheten kring asylinvandringen på grund av kriget i Ukraina. SCB har gjort fem olika scenarios.

Befolkningsökningen är inte jämn i alla åldrar och befolkningen ökar mest i de äldre åldrarna. I framskrivningen antas en fortsatt ökande livslängd. Under hela perioden beräknas fler födas än avlida, men de närmaste åren antas födda barn per kvinna att minska. I tabellen nedan syns den nya prognosen, som SKR räknat om till befolkningen i hela landet per första november respektive år. Den 9 juni kommer SCB att publicera befolkningsframskrivningar för regioner och kommuner.

Nytt pensionsavtal 2023

Från och med 2023 träde ett nytt pensionsavtal i kraft, benämnt AKAP-KR. Det nya pensionsavtalet är helt avgiftsbestämt och kommer att innebära att den förmånsbestämda ålderspensionen fasas ut över tid. Det nya pensionsavtalet kommer att gälla för majoriteten av de anställda och innebär högre pensionsavgifter.

Regeringens budgetproposition

Den 17 april presenterade den nya SD-ledda regeringen, vårbudgeten för 2023. Den ger en sämre påverkan på regionernas ekonomi och innehöll inga förstärkningar genom generella eller riktade statsbidrag till regionsektorn för innevarande år eller utfästelser om sådana framåt.

Utfall och prognos 2022 - 2023

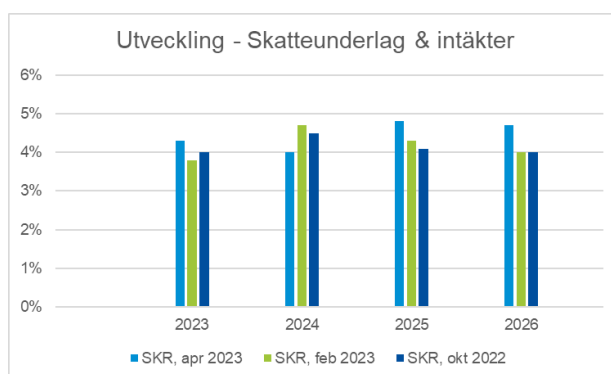
Region Örebro läns redovisade ett resultat på -245 miljoner kronor för 2022 vilket kan jämföras med 926 miljoner kronor vilket var resultatet för år 2021. Resultatet efter balanskravsjusteringar (justering för orealiserade värdeförändringar på placeringar mm) uppgick till 300 miljoner kronor vilket är 397 miljoner kronor lägre än år 2021 men 100 mnkr högre än budgeterat.

Helårsprognos för 2023 uppgår till -845 miljoner kronor. Något nytt antagande om pensionsskuldens förändring framåt har inte gjorts per april, då flera osäkerhetsfaktorer föreligger.

Skatteunderlagsprognos

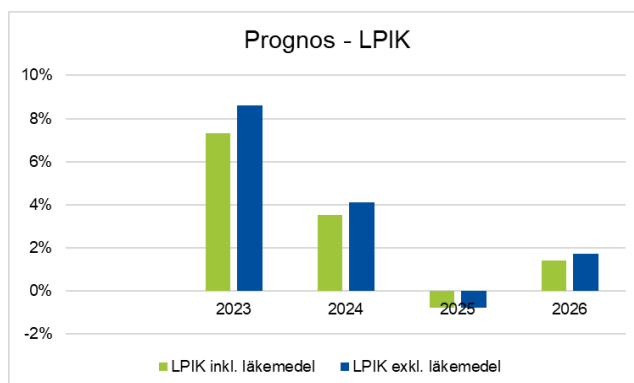
SKR presenterade 27 april uppdaterade planeringsförutsättningar för regionerna under närmaste åren. I prognosen räknar SKR nu med en starkare utveckling av skatteunderlaget 2022-2026. Bedömningen baseras främst på en starkare utveckling av lönesumman i år samt 2025-2026.

För 2024 förutspås däremot en något svagare utveckling av skatteunderlaget jämfört med föregående prognos. Nedan visas SKR:s prognoser för skatteunderlagstillväxten 2022-2026 vid båda prognostillfällena februari respektive april.

Prognos för löne- och prisindex (LPIK)

SKR har lämnat en ny bedömning av löne- och prisutvecklingen för regionerna, LPIK. I indexet ingår inga volymförändringar. LPIK baseras på SKR:s ekonomiska antaganden och ändras i takt med nya bedömningar av samhällsekonomin. LPIK inklusive läkemedelspriser beräknades per april till 3,5 % för 2024, vilket är en reduktion jämfört med aprilprognosen. För 2025 beräknas LPIK minska med 0,8 % (-2,0 % i förra prognosen) och för 2026 beräknas en ökning med 1,4 % (1,7 % i förra prognosen). Region Örebro läns resultat kalkyl innehåller en post med förändring av aktuella budgetramar med dessa index. För åren 2026 och framåt har ramarna räknats upp med 3,0 % per år. Nedan visas SKR:s prognoser för förändringen av LPIK åren 2023-2026 både enligt februariprognosen och enligt den nya prognosen per april.

Vänsterpartiets budget 2024 samt plan 2025-2026

Kalkylen baseras på ekonomiskt utfall till och med 2022, helårsprognos för 2023, SKR:s prognoser för skattunderlag respektive landstingsprisindex från april 2023, Skandias pensionsprognos från december 2022 samt pensionsavtalet för 2023 och SKR:s beslut om livslängdsantagandet i RIPS. Kalkylen omfattar en preliminär uppräknig av budgetramar till nämnderna, Vänsterpartiets satsningar och prioriteringar 2024-2026 samt de ekonomiska effekterna av de beslut som fattats hittills av den röd-blåa majoriteten under 2023.

Vänsterpartiet satsar 250 mnkr extra resurser till verksamheterna. Därutöver finns en planeringsreserv på 50 miljoner kronor år 2024, 50 mnkr år 2025 och 50 mnkr år 2026 för att kunna möta tillfälliga resultatsvängningar. I de regiongemensamma posterna finns kostnader för pensioner, vilka har beräknats utifrån Skandias prognos.

Skattesats

Vänsterpartiet i Region Örebro län föreslår en skattesats på 12:05 kr per intjänad hundralapp för år 2024.

Uppräkning av anslag till nämnder och verksamheter

I Vänsterpartiets preliminära budgetkalkyl har verksamheternas kostnader räknats upp med 3,5 procent för budgetåret 2024 samt planeringsåren 2025 med -0,8 procent och 2026 med 1,4 procent.

Årets resultat

Utifrån ovanstående förutsättningar uppgår resultatet 2024 i kalkylen till 15 miljoner kronor, exklusive balanskravjusteringar. Resultaten under planperioden 2025 och 2026 uppgår till 1100 miljoner kronor respektive 1316 miljoner kronor.

Vänsterpartiets kalkylförutsättningar 2024 – 2026

Kalkylförutsättningar, mnkr	2024	2025	2026
Årets resultat	15	1 100	1 316
Balanskravjusteringar	0	-214	-175
Årets resultat efter balanskravjusteringar	15	886	1 141
Soliditet	-4%	3%	11%
Nyckeltal och förutsättningar			
Balanskravresultat. andel av skatter och statsbidrag	0,12%	8,65%	10,02%
LPIK inkl läkemedel (SKR)	3,5%	-0,8%	1,4%
Särskilda satsningar och prioriteringar	-250	-250	-250
Skattehöjning 0,50 kr	340	340	340
Sparbeting, adm, arvoden och flyget	76	76	76
Planeringsreserv	-50	-50	-50
Investeringsnivå (avskrivningsnivå från 2025)	-920	-828	-768
Avkastning på pensionsportföljen per år	310	351	371
Extra avsättning till pensionsportföljen	0	0	0
Grundavsättning till pensionsportföljmedel	1 213	177	162

Sammanställning över Vänsterpartiets särskilda satsningar (mnkr)

Hälso- och sjukvården	2024	2025	2026
Primärvård och Barn- och ungdomspsykiatri	20	20	20
Psykiatriska mobila akutteamen inom BUP	5	5	5
Förlossningen i Karlskoga	10	10	10
Förstärkning till primärjouren, Lindesbergs lasarett	5	5	5
Särskild mottagning för våldsutsatta kvinnor	5	5	5
Gratis TBE vaccin för barn upp till 19 år	5	5	5
Införa Peer Support inom psykiatri	2	2	2
Äldres hälsa/geriatriska kompetensen i vården	5	5	5
Avgiftsfria hjälpmedel för funktionsnedsatta	17	17	17
Kunskapshöjande insatser HBTQIA+	2	2	2
Regional tillväxt och kultur			
Förstärkning till kulturverksamhet	5	5	5
Ökat stöd till länets föreningar	3	3	3
Fristadsstipendiat - Medlemskap i ICORN	1	1	1
Samhällsbyggnad/Kollektivtrafik			
Kollektivtrafiktaxan oförändrad	10	10	10
Avgiftsfri kollektivtrafik för pensionärer	5	5	5
Sommarlovs kort för ungdomar	2	2	2
Utveckling av anropsstyrd närtrafik	42	42	42
Resegaranti inom serviceresor	1	1	1
Personal			
Lönesatsningar inkl. arbetstidsförkortning	100	100	100
Arbetskor till personal	3	3	3
Språkombud på arbetsplatser	2	2	2
Summa	250	250	250

Förklaring till Vänsterpartiets satsningar 2024

- ✓ **Satsningar på Primärvården och Barn- och ungdomspsykiatri, 20 000 tkr**

Den psykiska ohälsan bland barn och unga är idag stor och enligt nationella och lokala rapporter ökar den ytterligare i samhället. Vård och behandling av barn och unga behöver utvecklas och ansvarsfördelningen mellan skolhälsovården, primärvårdsnivån och specialistsjukvården tydliggöras. Primärvården tillsammans med BUP och psykiatri tar ett samlat ansvar för att hålla ihop vården för individer med stort vårdbehov och de som lider av psykisk sjukdom/ohälsa.
- ✓ **Psykiatriska mobila akutteamen inom Barn- och ungdomspsykiatri, 5 000 tkr**

Vi vill stärka första linjens förutsättningar och tillgänglighet inom BUP och skapa psykiatriska mobila akutteamen. Detta skulle underlätta för barn att ha kontinuerlig kontakt med BUP.
- ✓ **Förlossningen i Karlskoga, egen regi, öppet dygnet runt, 10 000 tkr**

Vi avsätter extra resurser till förlossningsverksamheten i Karlskoga för att den ska återöppnas snarast.
- ✓ **Primärjouren på Lindesbergs lasarett, 5 000 tkr**

Vi avsätter extra resurser till Primärjouren i Lindesberg för att säkra vården för patienterna.
- ✓ **Inrätta en specialiserad mottagning för våldsutsatta kvinnor i Örebro län, 5 000 tkr**

En särskild mottagning som vänder sig till kvinnor som utsätts för sexuellt våld och personer med sexuellt självskadebeteende eller varit utsatta för människohandel för sexuella ändamål.
- ✓ **Gratis TBE-vaccin för barn upp till och med 19 år, 5 000 tkr**

I vårt län ska det inte vara en klassfråga att kunna skydda sitt barn mot sjukdomar. En TBE-infektion kan ge både allvarliga och bestående följder. Därför anser vi att det vara extra viktigt att skydda barnen som ofta leker och vistas i miljöer med mycket vegetation.
- ✓ **Införa Peer Support inom Psykiatri i Karlskoga och Lindesberg, 2 000 tkr.**

En Peer supporter är en medarbetare inom hälso- och sjukvården med egen erfarenhet av psykisk ohälsa eller psykisk sjukdom för att stötta brukare och patienter i deras återhämtningsprocesser. Vid USÖ har man anställt en "Peer Support" vilket betyder personlig egen erfaren resurs. Nu vill Vänsterpartiet att även Karlskoga och Lindesberg inför denna resurs inom psykiatri.
- ✓ **Satsningar på äldres hälsa/geriatriska kompetensen i vården, 5 000 tkr**

Det behövs en förstärkning av den geriatriska vården för att få en jämlik vård av hög kvalitet i regionen.
- ✓ **Avgiftsfria hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning, 17 000 tkr**

Vi vill avskaffa de orättvisa avgifterna på hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning. Det är en självklarhet i ett solidariskt samhälle.
- ✓ **Kunskapshöjande insatser HBTQIA+, 2 000 tkr**

Utöka arbetet med HBTQIA+ certifiering av fler verksamheter inom regionen. Samt kontinuerliga kunskapshöjande insatser.
- ✓ **Förstärkning till kulturverksamhet, 5 000 tkr**

Vi vill prioritera länets kulturella institutioner och förstärka stödet till barn och ungdomskultur och länets kulturarbetare och utövare. Tillgång till kultur får inte vara en lånboksfråga.
- ✓ **Ökat stöd till länets föreningar, 3 000 tkr**

Länets organisationer är en positiv kraft i vårt län och spelar en viktig roll för att utveckla ett starkt samhälle som präglas av demokrati, mångfald och integration.
- ✓ **Fristadsstipendiat – Medlemskap i ICORN, 1 000 tkr**

ICORN är en internationell medlemsorganisation för kommuner eller regioner som arbetar och värnar för yttrandefrihet. Vi föreslår regionen att ansöka om medlemskap.

- ✓ **Billigare och klimatsmartare att välja kollektivtrafik, 60 000 tkr**
Det ska vara enkelt och billigt att åka kollektivt, därför föreslår vi följande:
Kollektivtrafiktaxan oförändrad (0 % taxehöjning) – 10 mnkr.
Avgiftsfri kollektivtrafik för pensionärer (under lågtrafik) – 5 mnkr.
Sommarlovskort för ungdomar (gäller både buss och tåg) – 2 mnkr.
Utveckling av anropsstyrd närtrafik (dynamisk kollektivtrafik) – 42 mnkr.
Resegaranti inom serviceresor (Färdtjänst och sjukresor) – 1 mnkr.
- ✓ **Lönesatsningar inkl. arbetstidsförkortning, 100 000 tkr**
Satsningar på jämställda löner för den kvinnodominerade vårdpersonalen och en särskild satsning på de med den lägsta lönen. Vi lägger också förslag om arbetstidsförkortning på regionens akutmottagningar och förlossningsenheter, för att kunna rekrytera och behålla personal, men också av arbetsmiljöskäl.
- ✓ **Arbetsskor till personal inom vårdnära- och övrig service, 3 000 tkr**
Bra arbetsskor är en stor utgift och väljs ofta bort, därför tycker vi i Vänsterpartiet att det ska vara en självklarhet att vårdpersonal inom region Örebro län skall ha bekväma och ergonomiska skor i arbetet. På det här sättet kan regionen förebygga arbetsskador bland vår medarbetare och även minska trötthet och smärta i fötterna och hela kroppen.
- ✓ **Språkombud för att hjälpa fler in på arbetsmarknaden, 2 000 tkr**
En medarbetare med uppdrag att stödja kollegor när det gäller språkutveckling. Det finns outnyttjade resurser och en stor kraft bland många av våra utlandsfödda svenskar. Många vill arbeta inom regionen men har inte tillräckliga språkkunskaper. Språkombud ger möjligheter till språkutveckling på ett brett plan som leder till att språket stärks hos individer men också i en hel arbetsgrupp.

Ekonomiska bilagor

Resultatbudget 2024 samt plan 2025 – 2026

RESULTATRÄKNING mnkr	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Budgetramar till nämnderna		-10 219	-10 964	-11 306	-11 189
Löne- och prisjustering		-451	-389	92	-160
Inflationsbuffert förs framåt från 2023		-158	0	0	0
Särskilda prioriteringar		-307	-250	-250	-250
RS planeringsreserv, föreg år		0	-50	-100	-150
Regionstyrelsens planeringsreserv, årets		-50	-50	-50	-50
Regionstyrelsens verksamhetskostnad		-217	-241	-236	-233
Justering av anslaget till flygplatsen			16	16	16
Justering av arvoden och partistödet			10	10	10
Sparbeting 5% .adm / chefer / konsulter			50	50	50
Verksamhetens nettokostnader	-11 020	-11 402	-11 868	-11 772	-11 955
Skatteintäkter	8 217	8 414	9 103	9 485	9 877
Generella statsbidrag och utjämning	3 193	3 100	3 220	3 222	3 259
Verksamhetens resultat	390	112	455	935	1 181
Finansiella intäkter	157	296	310	351	371
Finansiella kostnader	-792	-638	-752	-186	-236
Finansnetto	-635	-342	-442	165	135
Årets resultat	-245	-229	15	1 100	1 316

Balanskravjusteringar	545	75	0	-214	-175
Årets resultat efter balanskravjusteringar	300	-155	15	886	1 141

<i>Prognos budgetavvikelse 2023</i>			-845	-830	56
<i>Resultat justerat för prognos budgetavvikelse</i>			-830	56	1 196

Driftbudget per nämnd

DRIFTBUDGET mnkr	Aktuell ram 2023	Just.inför 2024	Löne o pris 2024	Satsningar 2024	Ramar till nämnderna 2024
Budgetramar till nämnderna					
Regionfullmäktige	-19,0		-0,7		-20
Regionstyrelsen					
varav					
- Regionstyrelsen och regionkansliet	-389,1	3,5	-13,5	-32	-431
- Hälsovalsensheten	-2 077,9		-74,5		-2 152
- Tandvårdsensheten	-261,2		-9,1		-270
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-7 221,3	9,0	-255,7	-149	-7 617
Forsknings- och utbildningsnämnd	0		0,0		0
Folktandvårdsnämnd	0,0		0,0		0
Servicenämnd	-51,7		-1,8		-54
Kollektivtrafiknämnd	-677,9		-23,7	-60	-762
Regional tillväxtnämnd	-156,7		-5,5		-162
Kulturnämnden	-121,9		-4,3	-9	-135
Gem nämnd för företagsh.o tolk	0				
Summa budgetramar till nämnderna	-10 977	12,5	-389	-250	-11 603
- Inflationsbuffert	-157,8				0
- Regionstyrelsens verksamhetskostnad	-217,3				-241
- Regionstyrelsens planeringsreserv	-50				-100
- Justering av anslaget till flygplatsen					16
- Justering av arvoden och partistödet					10
- Sparbeting 5% adm / chefer / konsulter					50
Verksamhetens nettokostnader	-11 402				-11 868
Regionstyrelsens finansförvaltning					
Skatteintäkter	11 172,6				9 103
Generella statsbidrag och utjämning					3 220
Finansiella intäkter					310
Finansiella kostnader					-752
Årets resultat	-229				15

Driftbudget

DRIFTREDOVISNING, 1/2 mnkr	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Ramar till nämnderna		-10 218	-10 964	-10 917	-10 892
Löne- och prisjustering årets		-451	-389	92	-159
Löne- och prisjustering tidigare år		0		-389	-297
Summa ramar till nämnderna	0	-10 669	-11 353	-11 214	-11 347
Inflationsbuffert		-158			
Resultat från verksamheten					
RS planeringsreserv, föreg år		0	-50	-100	-150
Särskilda prioriteringar		-307	-250	-250	-250
Regionstyrelsens planeringsreserv		-50	-50	-50	-50
Justering av anslaget till flygplatsen			16	16	16
Justering av arvoden och partistödet			10	10	10
Sparbeting 5% .adm / chefer / konsulter			50	50	50
Investeringar					
Summa verksamheter	-10 877	-11 183	-11 627	-11 538	-11 721
Regionstyrelsens verksamhetskostnad	-143	-217	-241	-236	-233
Verksamhetens nettokostnader	-11 020	-11 401	-11 868	-11 772	-11 955
Regionstyrelsen					
Skatteintäkter	8 217	8 414	9 103	9 485	9 877
Generella statsbidrag och utjämning	3 193	3 100	3 220	3 222	3 259
Finansiella intäkter	157	296	310	351	371
Finansiella kostnader	-792	-638	-752	-186	-236
Årets resultat	-244	-229	15	1 100	1 316

DRIFTREDOVISNING 2/2 mnkr	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
<i>Pensioner</i>					
Pensionsutbetalning intjänat före 1998	-263	-251	-267	-262	-259
Löneskatt på pensionsutbetalning	-64	-61	-65	-64	-63
Pensionsutbetal. intjänat efter 1998	-111	-140	-162	-175	-185
Löneskatt på pensionsutb. efter 1998	-27	-34	-39	-42	-45
Pensionsutbetalning ÄDEL		-21	-21	-21	-21
Löneskatt på pensionsutbet ÄDEL		-5	-5	-5	-5
Övrigt	-4	-2	-2	-2	-2
<i>Ökad pensionsavsättning</i>					
Avgiftsbestämd del KAP-KL	-273	-352	-356	-380	-402
Förändring pensionsavsättning	-113	-334	-412	-33	27
Löneskatt avg.best del KAP-KL	-66	-85	-86	-92	-97
Löneskatt på pens.avsättn.förändr	-27	-81	-100	-8	7
Pensionskostnad utöver Skandias kal		-21	-25	-25	-25
Löneskatt på premiebetalning KAP-KL					
Schablonber pensionskostnad	535	826	929	588	560
Schablonber löneskatt	130	200	225	143	136
Arbetsköparavgifter	1				
Tandvårdsmoms	16	16	16	16	16
Patientförsäkring LÖF premie	-44	-40	-41	-42	-43
<i>Internräntor</i>					
Fastigheter	51	75	75	75	75
Inventarier	10	12	12	12	12
Övrigt	2	1	1	1	1
Avkastningskrav/fastigh.finansiering					
Regionservice		7	7	7	7
Fastighetsfinansiering		72	72	72	72
Folktandvården		2	2	2	2
<i>Summa avk krav o ej nyttjad planeringsreserv</i>	103				
Summa	-143	-217	-241	-236	-232
Verksamhetens nettokostnader	-11 020	-11 401	-11 868	-11 772	-11 955

Balansbudget

BALANSRÄKNING mnkr	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	26	59	59	59	59
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader o tekniska anläggningar	7 209	6 274	6 429	6 488	6 488
Maskiner och inventarier	1 140	1 448	1 710	1 973	2 235
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Aktier och andelar	191	191	191	191	191
Summa anläggningstillgångar	8 566	7 972	8 389	8 710	8 972
Omsättningstillgångar					
Förråd	115	105	105	105	105
Fordringar	1 430	1 200	1 200	1 200	1 200
Kortfristiga placering pensionsmedelsportfölj	5 032	6 202	7 024	7 416	7 787
Kassa/bank o kortfr placeringar likv portfölj	10	62	707	1 198	1 970
Summa omsättningstillgångar	6 587	7 569	9 036	9 919	11 060
SUMMA TILLGÅNGAR	15 153	15 540	17 425	18 629	20 035
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Ingående eget kapital	4 118	4 110	3 881	3 896	4 996
Årets resultat	-245	-229	15	1 100	1 316
Summa eget kapital	3 873	3 881	3 896	4 996	6 311
Avsättningar					
Avsättning för pensioner inkl löneskatt	5 647	6 602	7 815	7 992	8 154
Summa avsättningar	5 647	6 602	7 815	7 992	8 154
Skulder					
Långfristiga skulder	2 920	1 483	2 138	2 067	1 995
Kortfristiga skulder	2 713	3 575	3 575	3 575	3 575
Summa skulder	5 633	5 058	5 713	5 641	5 570
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	15 153	15 540	17 425	18 629	20 035

Ansvarsförbindelse pensioner inkl. löneskatt 4508 4 572 4 613 4 361 4 134

Soliditet -4% -4% 3% 11%

Kassaflödesbudget

KASSAFLÖDE mnkr	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	-245	-229	15	1 100	1 316
Justering för av- och nedskrivningar	529	463	503	506	506
Justering för gjorda avsättningar	279	1 013	1 213	177	162
Justering för övr ej likv.påverkande poster	-56				
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	507	1 247	1 731	1 783	1 984
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-214	0	0	0	0
Ökning/minskning förråd och lager	-12	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-317	0	0	0	0
Justering ej likvidpåverkande poster					
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-36	1 247	1 731	1 783	1 984
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-1	-14	-3	-6	-6
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-957	-770	-907	-822	-762
Invest. Imateriella anlägg.tillgång, ext hyresg		-25	-10	0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	6				
Investeringar i finansiella tillgångar		-515	-512	-41	0
Realis avkastn. på pensionsmedelsport, återinv		-373	-310	-137	-196
Försäljning av finansiella anläggningstillgång					
Justering ej likvidpåverkande poster	8	75	0	-214	-175
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-944	-1 623	-1 742	-1 220	-1 139
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Amortering långfristiga skulder	-13	-63	-72	-72	-72
Nyupptagna långfristiga skulder	150	476	717	0	0
Nyupptagna långfristiga skulder, ext. Hyresgäst		25	10	0	0
Ökning långfristiga fordringar	0				
Justering för ej likviditetspåverkande poster					
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	137	438	656	-72	-72
ÅRETS KASSAFLÖDE	-842	62	645	491	773

Budget och Plan

RESULTATRÄKNING mnkr	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Budgetramar till nämnderna		-10 669	-11 353	-11 214	-11 347
Särskilda prioriteringar		-307	-250	-250	-250
Inflationsbufert		-158			
Effekter av tidigare års beslut		0	-50	-100	-150
Regionstyrelsens planeringsreserv		-50	-50	-50	-50
Besparingar och justeringar		0	76	76	76
<i>Summa verksamheter</i>	-10 877	-11 184	-11 627	-11 538	-11 721
Regionstyrelsens verksamhetskostn (spec.)	-143	-217	-241	-236	-233
Verksamhetens nettokostnader	-11 020	-11 402	-11 868	-11 772	-11 955
SKATTEINTÄKTER					
Preliminär skattebetalning	7 950	8 441	9 103	9 485	9 877
Preliminär slutavräkning innevarande år	207	-26			
Slutavräkningsdifferens föregående år	60				
Summa skatteintäkter	8 217	8 415	9 103	9 485	9 877
GENERELLA STATSBI DRAG OCH UTJÄMNING					
Inkomstutjämningsbidrag	1 814	2 004	2 016	2 110	2 203
Kostnadsutjämningsbidrag	-9	34	44	44	46
Regleringsavgift/bidrag	201	16	114	22	-36
Statsbidrag läkemedelsförmånen	1 008	1 046	1 046	1 046	1 046
Medel för uppskjuten vård 2021-2022	179				
Summa generella statsbidrag och utjämnin g	3 193	3 100	3 220	3 222	3 259
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER					
Intäktsräntor m m pensionmedelsportföljen					
Utdelning aktier andelar avs likvida medel	62	52	54	56	58
Realiserade intäkter	3	297	230	53	108
Orealiserade värdeförändringar	56	-77	0	214	175
Övr finansiella intäkter	36	24	26	28	30
Finansiella intäkter	157	296	310	351	371
Räntor kortfristig upplåning					
Finansiell del i årets pensionskostnad	-111	-481	-564	-110	-158
Löneskatt på finansiell del	-27	-117	-137	-27	-38
Ränta långfristig upplåning	-20	-40	-50	-50	-40
Orealiserade värdeförändringar	-494	0			
Övriga finansiella kostnader	-140	0	0	-0,4	-0,4
Finansiella kostnader	-792	-638	-752	-186	-236
Finansnetto		-342	-442	165	135
Årets resultat		-229	15	1 100	1 316

Investeringar

I direktiven för verksamhetsplan med budget för 2024-2026 angavs ramar för investeringsnivåer kommande år. Vänsterpartiet väljer att följa de föreslagna investeringarna om totalt 920 mnkr. Sammanställning per investeringsgrupp och nämnd i miljoner kronor:

Nämnd	Aktuell avskrivningsnivå	Immateriella	Fastigheter	MT utrustning	IT utrustning	Övriga invest	Totalt (mnkr)
Regionstyrelsen	-6					13,7	13,7
Hälso och sjukvårdsnämnden	-163	3,0		214,4		60,9	278,3
Folktandvårdsnämnden	-6			7,9		6,0	13,9
Forskningsnämnden						0,0	0,0
Servicenämnden	-323		404,6		143,7	38,8	587,2
Kollektivtrafiknämnden	-4					25,0	25,0
Regional tillväxtnämnden	-1					2,0	2,0
Gem nämnden företagshälsa/tolk	0					0,0	0,0
Externa hyresgäster							0,0
Summa investeringar	-503	3,0	404,6	222,3	143,7	146,4	920,0

Fastigheter

Ramen för fastighetsinvesteringar till respektive nämnd för 2024 uppgår till 404,6 miljoner kronor. Därtill finns potter för förstudier och planering samt projektering av nya fastighetsinvesteringar om totalt 65 miljoner kronor. Fördelning av fastighetsinvesteringar per nämnd som kommer hyra lokalerna framgår nedan. Totalsumman för fastighetsinvesteringar innefattar även 10,4 miljoner kronor för investeringar åt externa hyresgäster.

Fastighetsinvesteringar 2024	Totalt fastighetsinvestering (mnkr)
Regionstyrelsen	5,1
Hälso och sjukvårdsnämnden	96,8
Folktandvårdsnämnden	0,0
Servicenämnden	227,3
Regional tillväxtnämnden	0,0
Externa hyresgäster	10,4
Potter förstudier, planering, projektering	65,0
Summa investeringar	404,6

